

שני, כו' בתמוז התשע"ב
16 יולי 2012

לכבוד
חה"כ אורלי לוי-אבקסיס
יו"ר הוועדה לזכויות הילד
הכנסת, ירושלים

אפליית ילדים על רקע משקל נייר עמדה לקראת דיון בוועדה לזכויות הילד- 16.07.12

שלום רב.

לקראת הדיון בוועדה לזכויות הילד בנושא אפליית ילדים על רקע משקל, מבקש ארגון גננות מחנכות להציג את עמדתו, על בסיס ניסיונו ב"שטח" ועל פי מחקרים שפרסמו חוקרים בכירים בנושאים הנ"ל: אפליית ילדים על רקע משקל באה לידי ביטוי גם במוסדות החינוך.

- ילדים שמנים סובלים מהקנטות, סטיגמות, ויחס של זלזול מחבריהם. מחקרים מצאו כי גישות 'אנטי-שמנים' מתחילות מוקדם בילדות, בגיל טרום בית ספר ושדעה קדומה עלולה להחמיר. נמצא כי כבר בגילים 3-5 ילדים משתמשים בדעה קדומה כלפי חבריהם לגן. בגיל 3 נמצא כי ילדים מקשרים השמנת יתר לרשעות, טיפשות, כיעור, אומללות, עצלנות וקשרים חברתיים מועטים (Puhl & Puhl & Brownell, 2003; Brownell, 2006).
- במחקר של ריצ'רדסון ואחרים (Richardson, Goodman, Hastorf & Dornbusch, 1961) הועלתה בקשה מילדים לדרג מתוך רשימה מי הם היו רוצים כחבריהם, נמצא כי ילדים עם השמנת יתר דורגו אחרונים מבין ילדים עם נכויות פיזיות. אנו כגננות עדות כיום לתופעות אלה ונוספות, כבר בגיל הרך.
- 'ארגון גננות מחנכות' תומך בטיפול מערכתי של נושא האפליה על רקע משקל וגורס כי יש לטפל בהחלטות משרד החינוך העשויות לגרום לעידוד השמנה והפרעות אכילה בעתיד, החל מגן הילדים. אנו חשות מחויבות ואחריות להתריע על הבעייתיות המלווה את רפורמת אופק חדש בהיבט התזונתי, והשפעתה השלילית על הרגלי האכילה והתנהגות כללית של ילדים בגן. במסגרת הרפורמה, הוארך יום הלימודים עד לשעה 14:00 ומשכך, ארוחת הצהריים מוגשת לכל המוקדם ב14:15.
- ילדים צעירים שהגיעו מגן פרטי הורגלו לסדר יום בו הם מקבלים את ארוחת הצהריים בשעה 12:00. התחליף המוצע לילדים ע"י משרד החינוך הינו חצי כריך, ביסקוויט או פרי שאינו מהווה תחליף ראוי לארוחת צהריים מזינה.

ארגון גננות מחנכות

- **תחושה של חוסר ביטחון בקיומו ובזמינותו של המזון, גורמת לילדים להשמין עם הזמן.** ילדים רעבים, אוכלים כאשר האוכל בהישג ידם ועלולים לפתח התנהגויות המובילות אותם לאכול "שמא לא יהיה". לפי דיווח ההורים, ילדים אוכלים ללא שליטה בארוחת הצהריים כמויות גדולות יותר מבעבר, או שאיבדו את הרצון לאכול מרוב עייפות. אכילה כאוטית גורמת לילד לאבד את הקשב הפנימי לרעב והשובע שלו, גורמת לו לנהל את האכילה מתוך צרכים הלא נכונים ועלולה עם השנים לעודד את השמנתו. הדבר בא לידי ביטוי גם בעת חלוקת מזון בגן. אנו נוכחות כי ילדים ממהרים לאכול על מנת לקבל תוספת. אכילה מהירה גם היא גורמת להשמנה.
 - **'ארגון גננות מחנכות'** תומך בהוראת משרד הבריאות, לפיה על כל ילד לקבל ארוחה חמה ובשרית בין השעות 12:15-13:00 וזאת בניגוד לנהלים המתקיימים כיום עפ"י סדר היום המומלץ ברפורמת אופק חדש [ר' נספח 7] <http://www.health.gov.il/PublicationsFiles/eatandgrow.pdf>
 - זאת ועוד, מפקחות משרד החינוך ומנהלת האגף הקדם יסודי מנחות גננות לקיים בגן **"הזנה מרוכזת בגן"** בה ממנים ההורים את רכישת המזון, הסייעת מכינה לילדים ארוחת בוקר במזנון חופשי. גננות עמיתות דיווחו שילדים עם נטייה להשמנה אוכלים הרבה יותר מאשר אכלו כשהביאו את הכריך מהבית. נמצא עוד כי ילדים שלא סבלו בעבר מהשמנה העלו במשקל.
 - אנו דורשות ממשרד החינוך להוציא הוראה ברורה למפקחות ולגננות, לפיה תבחר כל גננת את צורת ההזנה לאוכלוסיית גנה.
- מחנכות דור העתיד העוסקות בתוכניות הלימוד "אורח חיים בריא" ברצוננו ליישם- הלכה למעשה- את הנושאים הנלמדים בגן, ולהדגיש הקניית הרגלים אלה, במטרה לבנות מערכת פיזיולוגית בריאה ומאוזנת למשך כל שנות חייהם.

בכבוד רב,
דורית חזן
יו"ר ארגון גננות מחנכות

העתק:
גב' רחל סעדה, מנהלת הוועדה לזכויות הילד
חה"כ עינת וילף, יו"ר וועדת החינוך, התרבות והספורט
חה"כ אריה אלדד
חה"כ רחל אדטו
טוקה ילין מור, יו"ר האגודה הישראלית למען הילד
גב' עירית ליבנה, המפקחת על הבריאות במשרד החינוך.